

Rüşvet haram, hediye sünnettir

Elif Hanım: “Cemaatten bazı kardeşler hediye kabul etmiyorlar, Üstad hediye kabul etmiyordu diye. Üstadın düsturunu uyguladıklarını söylüyorlar. Biz, Üstadın bu davranışının altında bazı hikmetler yatıyor desek de, ikna olmuyorlar. Bu durumda hediyeleşme sünneti ne oluyor? Bir diğer husus da, hediye rüşvetten nasıl ayıracağız?”

HEDİYELEŞMEK SÜNNETTİR

Hediye sünnettir.

Hediyeye mukabil hediye vermek, yani karşılıklı hediyeleşmek de sünnettir.

Hiz. Aişe (ra) anlatıyor: “Resulullah (asm), hediye kabul eder, ona karşılıkta bulunurdu.”¹

Hediyeyi kabul durumunda bulunan, 1) Kabul ederse, 2) Mukabil hediye verirse, iki sünnet işlemiş olmaktadır.

Hediye gönül alır, kalpten kalbe sevginin ve saygının ifadesidir, gönül zenginliğinin dışı vurumudur.

Resulullah (asm) buyurdular ki: “Hediyeleşin, zira hediye, kalpteki kuşkuları giderir. Komşu, komşusundan gelen (hediyeyi) hakir görmesin, bir koyun paçası parçası olsa bile.”²

Hediye vermek İsm-i Samed’in tecellisine mazhar olmaktır.

FAKAT HEDİYE ADIYLA GELEN RÜŞVETE DİKKAT!

Hediye ile rüşveti birbirinden ayırmak lâzım.

Hediye sünnet olmakla beraber; rüşvet haramdır.

Allah için verilene hediye; dünya menfaati için verilene rüşvet deniyor.

Adaletli ve dürüst davranmayı engelleyecek şekilde hediye vermek haramdır. Emreden konumda bulunan kimsenin, yöneticinin, memurun, devlet kadrosunda bulunup elinde devlet imkânları bulunan kimsenin görevdeyken hediye alması rüşvet sayılır ve haramdır.

Zekât toplamak için gönderilen memurlardan bazıları dönüşte Peygamber Efendimiz'e (asm): "Şu zekât malı, şu da bana verilen hediye" demişlerdi. Peygamber Efendimiz (asm), zekât memurunun hediye adıyla bir şey almasına rıza göstermemiş ve şöyle buyurmuştur: "Sen annenin evinde otursaydın bu sana verilir miydi?"

Keza Peygamber Efendimiz (asm) Hayber Yahudilerinin ürünlerinden, anlaşma gereği İslâm'ın payını almak için Abdullah bin Revaha'yı (ra) göndermişti. Yahudiler İslâm'ın payını vermek yerine Abdullah bin Revaha'ya hediye verip işin örtbas edilmesini istediler.

Abdullah bin Revaha (ra) onlara kızdı ve dedi ki:

"Ey Yahudi cemaati! Sizin bu tutumunuzdan nefret ediyorum!"

Hediyeyi kabul etmedi. Bu dürüstlük karşısında Yahudiler şunu teslim ettiler:

"Ey İbn-i Revaha! Senin dürüstlüğüne arz ve sema alkışlıyor!"

Yahudiler İslâm'ın payını vermek zorunda kaldılar.³

BEDİÜZZAMAN'IN NEDEN HEDİYE ALMADIĞINA GELİNCE

Bediüzzaman Said Nursî, "Ümmetimin âlimleri benî İsrail Peygamberleri gibidir" hadisine masadak; "Âlimler peygamberlerin varisleridir" hadisine mazhar bir İslâm âlimidir. İlim noktasında Peygamber Efendimiz'in (asm) varisi; soy ağacı açısından da Ehl-i Beyttendir. Peygamberlerin en önemli özellikleri, görevlerine karşılık ücret kabul etmemeleridir.

Bediüzzaman, Peygamberlerin bu sünnetine ittiba etmiştir.⁴

Ehl-i Beytten olması dolayısıyla da hediye ile beraber, sadaka ve zekât da kabul etmemiştir.

Hatırını kıramayıp hediyeyi geri çevirmediği zamanlar olmuştur; fakat karşılığını

vermeden almamıştır.

Bediüzzaman'a tabi olmak için hediyeleşmeyi hayatımızdan çıkarmamız gerekmiyor.

Çünkü bu sünnettir.

Bediüzzaman'a tabi olmak için sünneti rüşvete karıştırmamız yeterlidir.

Yani:

1- Rüşvet mahiyeti taşıyan hediyeyi kabul etmemek.

2- Allah için hediye geldiğinde, imkânlarımız nispetinde karşılık vermek.

3- Hediyeyi yalnız Allah için vermek yeterli bulunuyor.

Dipnotlar:

1- Buharî, Hibe 11; Ebu Davud, Büyu 87, (3536); Tirmizî, Birr 34, (1954).]

2- Tirmizî, Vela ve'l-Hibe 6, (2131).

3- İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte, Akçağ Yayınları: 16/240-241.

4- Mektubat, 2. Mektub, s. 13.